

Zvoní hrana starým přístupům k testování na infekční nemoci?

Bc. Kamil Podzimek

**CO ŘÍKAJÍ STRAGIE, AKČNÍ PLÁNY, VYHODNOCENÍ, SOURHNNÉ
ZPRÁVY???**

CO SLUŽBY???

CO KLIENTI???

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027

- Doporučení Rady EU o prevenci a snižování poškození zdraví v souvislosti s drogovou závislostí = doporučuje státům v zájmu vysoké ochrany veřejného zdraví zpracovávat komplexní protidrogové strategie, cílem by mělo být (také) razantně snížit výskyt infekčních nemocí (HIV, hepatitidy B a C či TBC) a počet úmrtí souvisejících se zneužíváním návykových látek
- NSZ 2019-2027 je založena na následujících principech: Evropské hodnoty demokracie, rovnost .... **Lidská práva včetně práva na zdraví**
- Cíl strategie, prioritní oblast: Kvalitní a dostupná síť adiktologických služeb
- Priorita: Zajištění kapacity a podpora personálního zabezpečení nízkoprahových harm reduction programů pro problémové uživatele pervitinu a opioidů

Akční plán realizace NS prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2021

- Prioritní oblast: zajištění kvalitní a dostupné sítě adiktologických služeb
- Kvalitní a dostupná síť adiktologických služeb – specifický cíl: **Zvýšit dostupnost intervencí snižujících rizika**
- Indikátor k dosažení cílů: Nižší míra výskytu infekčních onemocnění mezi uživateli drog a vyšší počet provedených testů na infekční onemocnění

3.2.4.2 Zvýšit dostupnost intervencí snižujících rizika

Aktivita	Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění	
V oblasti nelegálních návykových látek				
2.6	Zajistit dostatečné kapacity (včetně personální) nízkoprahových harm reduction programů pro problémové uživatele pervitinu a opioidů, zejména v nejzatíženějších lokalitách (v hl. m. Praze).	průběžně	A) sRVKPP B) MZ, MPSV, doporučení krajům a obcím	1. koncepční podpora udržení a rozvoje HR služeb 2. dostatek finančních prostředků (dodatečně 4 mil. Kč pro hl. m. Prahu ke stávajícím zdrojům na zřízení aspoň 1 nové služby)
2.7	Podporovat programy pro snížení míry injekční aplikace mezi UD.	průběžně	A) doporučení odborným společenstvem a střešním organizacím B) sRVKPP, doporučení krajům a obcím, poskytovatelům služeb	v rámci stávajících zdrojů
2.8	Podporovat programy zaměřené na intervence v prostředí nočního života a hudebních festivalů; podporovat vzdělávání, síťování a přenos dobré praxe.	12/2021	A) sRVKPP, MPSV B) MZ, doporučení odborným společenstvem a NNO, krajům a obcím	dostatek finančních prostředků
2.9	Schválit plán eliminace VHC mezi uživateli drog a realizovat jeho aktivity.	12/2019 průběžně	A) sRVKPP, MZ B) doporučení odborným společenstvem	500 tis. Kč ročně
2.10	Metodicky stanovit postup pro testování infekčních onemocnění v programech pro uživatele drog, zejména v nízkoprahových službách v souladu s doporučeními EMCDDA a ECDC k prevenci a kontrole infekcí mezi uživateli návykových látek v komunitě.	12/2020	A) MZ B) sRVKPP, MPSV, A.N.O., APSS, ČAA, SNN	v rámci stávajících zdrojů
2.11	Pravidelně min. 1× za 2 roky organizovat vzdělávání pracovníků v nízkoprahových zařízeních v oblasti testování na infekční onemocnění.	2019 2021	A) sRVKPP B) doporučení odborným společenstvem a střešním organizacím	v rámci stávajících zdrojů
2.12	Zvýšit dostupnost (zdvojnásobit) počet provedeného orientačního vyšetření na infekční onemocnění v adiktologických službách a ve věznicích, podpořit vstup infikovaných klientů do léčby a jejich vstupní vyšetření v léčbě.	12/2020	A) sRVKPP, MZ, MSp (GR VS) B) doporučení odborným společenstvem a střešním organizacím	dodatečně 2 mil. Kč ke stávajícím zdrojům na zdvojnásobení počtu testů (tj. nárůst o 3 tis. testů)

Akční plán realizace Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2021

Aktivity		Termín	A) Odpovědná instituce B) Spolupráce	Předpoklady/finanční zajištění
2.13	Zvýšit množství distribuovaného harm reduction materiálu pro uživatele drog (zejména injekčních stříkaček) s ohledem na doporučení WHO ⁴ .	12/2021	A) doporučení poskytovatelům služeb B) sRVKPP, MZ, doporučení odborným společenstvem	dostatek finančních prostředků
2.14	Zpracovat analýzu proveditelnosti a zahájit diskusi ohledně vzniku nových harm reduction služeb pro aktivní uživatele drog s cílem jejich integrace, snížení veřejnozdravotních rizik a míry aplikace drog a zvýšení bezpečí ve veřejném prostoru.	12/2021	A) sRVKPP B) doporučení odborným společenstvem a střešním organizacím, MZ, MV, MPSV	v rámci stávajících zdrojů
2.15	Připravit návrh a případně zrealizovat pilotní projekt prevence předávkování prostřednictvím zajištění dostupnosti naloxonu uživatelům opioidů.	12/2020	A) sRVKPP B) doporučení odborným společenstvem a střešním organizacím, MZ	200 tis. Kč

Souhrnná zpráva o plnění Akčního plánu realizace národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019-2021

- Indikátor: Nižší míra výskytu infekčních onemocnění mezi uživateli drog a vyšší počet provedených testů na infekční onemocnění
- Plnění: Nesplněno

Něco se naplnit podařilo, třeba Akční plán Eliminace virové Hepatitidy typu C mezi uživateli drog v České republice ...

Národní monitorovací
středisko pro drogy
a závislosti

**Eliminace virové
hepatitidy typu C mezi
uživateli drog v ČR:**

východiska a akční plán
na období 2019–2021
s prodlouženou platností
na období 2022–2024

Akční plán politiky v oblasti závislostí 2023-2025

- Výskyt VHC je dlouhodobě stabilní, nicméně představuje nejrozšířenější infekci mezi uživateli drog, která zatěžuje zdravotní systém
- V souvislosti s ukrajinskou krizí je proto potřeba: navýšit kapacitu programů testování HIV, VHC a dalších infekcí, včetně mobilních programů, aby docházelo k včasnému zachytu případů infekce

Souhrnná zpráva o závislostech v České republice 2022

- Výskyt VHC je dlouhodobě stabilní (přibližně 300–500 případů ročně), nicméně představuje nejrozšířenější infekci mezi uživateli drog, která zatěžuje zdravotní systém
- Možnost testování na HIV nabízí v ČR přibližně 80 nízkoprahových programů, na VHB 60, na VHC 90 a na syfilis téměř 70. Počet provedených testů v posledních letech stagnoval. V r. 2021 se počet testů výrazně zvýšil, i přesto je však míra testování LDI dlouhodobě nízká. **Každoročně je na VHC a HIV otestováno přibližně 7–8 % z celkového odhadovaného počtu LDI**

Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2022

graf 9-2: Kaskáda péče VHC v průzkumu Monitoring testování infekcí v nízkoprahových službách v r. 2021

Zdroj: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti (2022b)

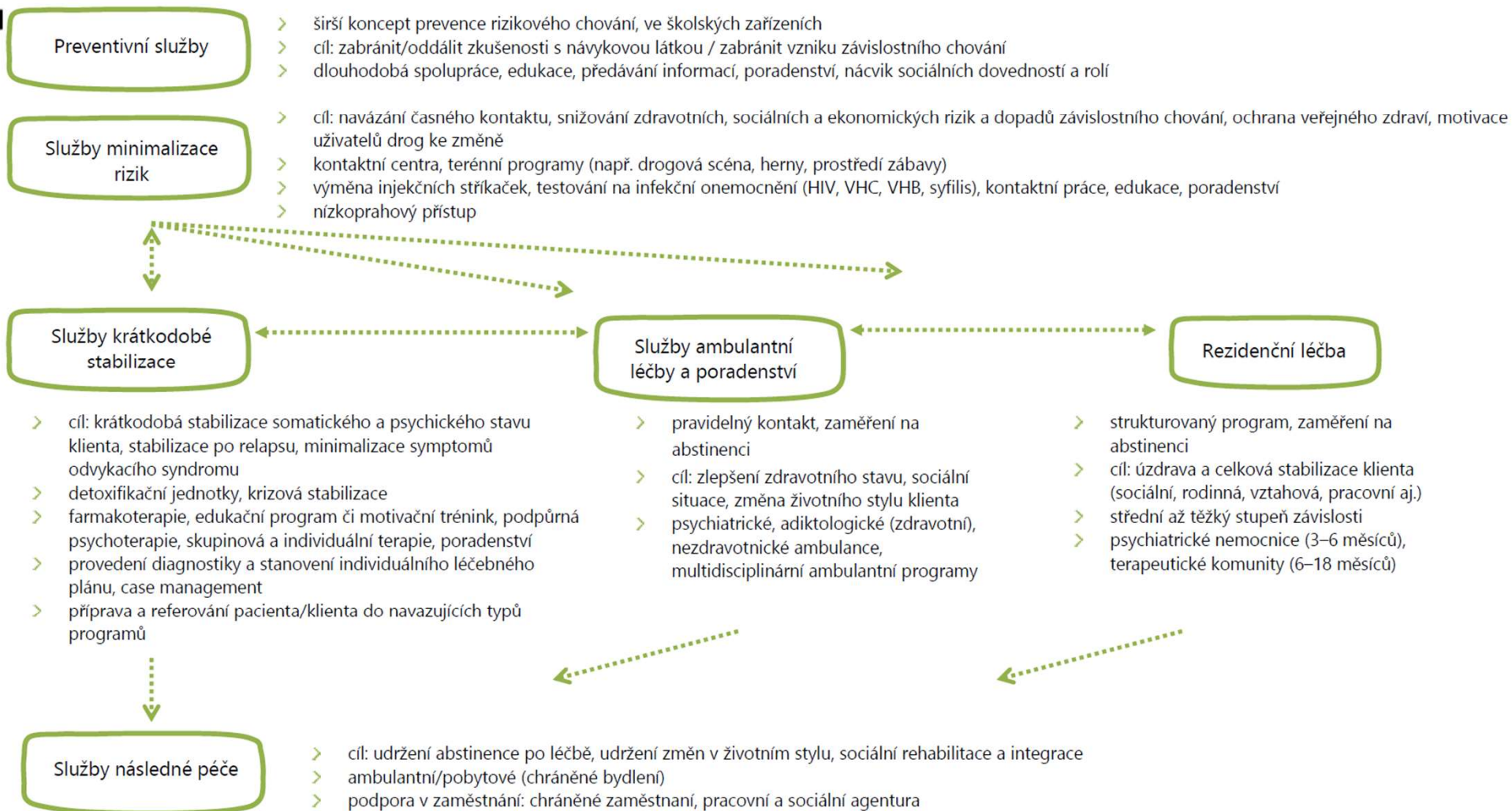

SLUŽBY MINIMALIZACE RIZIK

- cíl: navázání časného kontaktu, snižování zdravotních, sociálních a ekonomických rizik a dopadů závislostního chování, ochrana veřejného zdraví, motivace uživatelů drog ke změně

Schopnost nízkoprahových služeb snižovat výskyt infekčních onemocnění v populaci

obrázek 5-1: Síť adiktologických služeb v České republice – typologie služeb

Eliminace VHC mezi uživateli drog v ČR

- Bez **aktivního vyhledávání VHC infekce** a bezprostřední léčby všech bývalých i aktivních uživatelů drog s chronickou VHC nelze dosáhnout významného snížení výskytu VHC a jejích následků v populaci ČR a dosáhnout cílů stanovených WHO, ke kterým se ČR přihlásila
- Cílem WHO je zastavit přenos VHC a zajistit každému přístup k prevenci, léčbě a péči. Významnou součástí strategie musí být prevence nákazy mezi injekčními uživateli drog **prostřednictvím harm reduction služeb, testování a léčby VHC**

Eliminace VHC mezi uživateli drog v ČR

- **Akční plán na období 2019-2021 s prodlouženou platností na období 2022-2024** Cílem WHO je zastavit přenos VHC a zajistit každému přístup k prevenci, léčbě a péči. Významnou součástí strategie musí být prevence nákazy mezi injekčními uživateli drog prostřednictvím harm reduction služeb, testování a léčby VHC
- **Cíl: Zvýšit míru protestovanosti a odstranit bariéry testování uživatelů drog v adiktologických službách, tak, aby vyšetření u každého IUD bylo prováděno alespoň v 6 měsíčních intervalech**

Eliminace VHC mezi uživateli drog v ČR

- **Screening**
- **Vstup do léčby, diagnostika a zahájení léčby**
- **Udržení uživatelů drog v léčbě**
- **Následná péče a prevence reinfekce**

Screening

- **Zvýšit finanční prostředky na pořízení rychlotestů na VHC** v nízkoprahových a dalších adiktologických programech, resp. vybavit tyto programy dostatečným množstvím vhodných rychlých testů
- Stanovit postupy pro testování VHC a dalších infekcí v adiktologických službách včetně nízkoprahových nezdravotnických programů
- Metodicky podporovat pracovníky adiktologických programů v testování infekcí u IUD (metodika, školení)
- **Akcentovat testování v adiktologických programech jako jednu z prioritních intervencí služby**
- Zajistit dostatečné personální zajištění služby
- Provádět screening VHC rovněž u uživatelů drog ve věznicích

- Ochrana veřejného zdraví
- Právo na zdraví
- Distribuce HR materiálu
- Pravidelné testování na infekce
- **Hodnocení kvality služby – počet testovaných osob ve službě –
KOLIK KLIENTŮ MÁTE PROTESTOVÁNO?**

NAŠE PRAXE

Testování

téma v HR službách, zaměřujeme se, testovací kampaně, učíme se

výsledky rok 2022 nejsou nijak oslnivé

NAŠE PRAXE

**Rok 2023 – strategický cíl – zvýšit protestovanost klientů na VHC,
dosáhnout minimálně 30% protestovaných klientů**

- Testovací kampaň (sanitka, propagace)
- Pobídky ve formě stravenek, peníze na cestovné

FILIS HIV
HEPATITIDA C HIV SYFILIS HEPATITIDA B SYFILIS

**BEZPLATNÉ TESTOVÁNÍ
NA INFEKČNÍ NEMOCI**

5. 10. 2023 od 13:00 do 17:00 hod.
České Budějovice – Sokolský ostrov (park)

HEPATITIDA C SYFILIS
HEPATITIDA B SYFILIS HEPATITIDA C SYFILIS

 PREVENT
99

NAŠE PRAXE

Město	Počet testů	Reaktivních VHC
Strakonice	26	0
České Budějovice	74	1
Prachatice	45	5
České Velenice	3	2
Jindřichův Hradec	37	0
CELKEM	185	8

28 hodin

NAŠE PRAXE

	2021	2022	2023
České Budějovice	25	16	74
Strakonice	0	10	26
Prachatice	0	0	45
České Velenice	11	5	3
Jindřichův Hradec	13	10	37
Celkem	49	41	185

NAŠE PRAXE

	2021	2022	2023
Počet testů celkem	49	41	185
Reaktivních VHC	1	4	8

99

NAŠE PRAXE

- Pobídky ve formě stravenek (1,1,2,1,8)
- Stravenka je primární podnět, nechávají se testovat kvůli stravence, ne kvůli zdraví (prezentují to tak)
- Nechtějí vyplňovat in-come, někdy ne úplně příjemný kontakt, bez zájmu, nechtějí slyšet poradenství
- Pracovníci tuto pobídku uvítali, je to jakýsi odrazový můstek a klienti jim lépe reagují na nabídku testování
- Klienti mají motivaci se nechat testovat a tudíž je to více motivační i pro pracovníky

NAŠE PRAXE

- Klienti si hlídají 3 měsíce od posledních testů a chodí na retesty
- První kontakty – přijdou se otestovat za stravenku
- Hypotéza: když klient ví, že byl VHC reaktivní, tak se může chovat méně rizikově
- Peníze na cestovné

NAŠE PRAXE

2022	
Počet klientů	1263
Počet testovaných klientů	159
Protestovanost	13%

NAŠE PRAXE

I. KVARTÁL 2023		II. KVARTÁL 2023	
Počet klientů	677	Počet klientů	778
Počet testovaných kl.	58	Počet testovaných kl.	165
Protestovanost	9%	Protestovanost	21%
Reaktivní testy VHC	8	Reaktivní testy VHC	33

1.1.2023-30.9.2023

	JSP	KC ČB	KC ST	KC PT	KC JH	CELKEM
Počet klientů	449	386	154	112	95	1196
Počet testovaných	70	101	66	30	36	303
Počet osob retesty	4	29	19	5	5	62
Reaktivních VHC	7	30	16	4	8	65
Protestovanost	16%	26%	43%	27%	38%	25%
V. PCR	3	11	5	5	1	24
Zahájení léčby	0	0	4	2	0	6
Dokončení léčby	0	0	3	0	0	3

SHRNUTÍ

- Naplňovat cíle – minimalizace zdravotních, sociálních a ekonomických rizik a dopadů závislostního chování a tím současně ochrana veřejného zdraví
- Právo na zdraví
- Strategické cíle – hodnocení kvality služby
- Výkon testování infekčních nemocí je standardem jako distribuce HR materiálu
- Dostatek financí na naplňování cílů Eliminace VHC mezi uživatel drog v ČR - (Screening, Vstup do léčby, diagnostika a zahájení léčby, Udržení uživatelů drog v léčbě, Následná péče a prevence reinfekce)

SHRNUTÍ

- Odstranit bariéry testování uživatelů drog v adiktologických službách = nutné motivační pobídky
- Balanc
- Testování veřejnosti

OTÁZKY???

DĚKUJI ZA POZORNOST

Bc. Kamil Podzimek
Ředitel sekce HR služeb
M: [+420 602 570 366](tel:+420602570366)
E: podzimek@prevent99.cz